

zprostředkovala nájem. Nejvyšší soud se zabýval otázkou, od kdy jest počítati 6měsíční promlčecí lhůtu, již v několika rozhodnutích, při čemž vyslovil v rozhodnutí čís. 4585 sb. n. s. zásadu, že lhůtu jest počítati ode dne, kdy skončila nájemní smlouva, která se uskutečnila za zapovězené plnění, a to pro všechny tři skupiny zapovězeného plnění uvedené ve vrchu dotčených zákonných předpisech. Ale zásadu tu opustil již v rozhodnutích čís. 4943 sb. n. s., v němž dovodil, že lhůta počíná se zrušením smlouvy předešlého nájemníka, jenž za úplatu postoupil byt. V tomto smyslu se pak judikatura ustálila v dalších rozhodnutích, a to jak uveřejněných (srov. na př. rozhodnutí čís. 9179, 9292 sb. n. s. a rozhodnutí čís. 1015 sb. L. S.), tak neuveřejněných, jež jsou uvedeny v posléz dotčeném rozhodnutí č. 1015 sb. S. L. Jak již svrchu bylo uvedeno, rozoznává zákon tři druhy zakázaných úplat, a to pro dosavadního nájemníka, úplatu pro pronajímatele a odměnu za zprostředkování nájmu. Jen proti pronajímateli počíná se 6měsíční lhůta promlčecí teprve zrušením nájemního poměru, za jehož uzavření mimo nájemné zapovězenou úplatu přijal, nikoliv proti nájemníku, jenž sobě nebo někomu jinému dal poskytnouti za postoupení bytu nebo v souvislosti s tím nějakou úplatu. Co platí pro spor mezi dřívějším a pozdějším nájemníkem, platí tím spíše pro spor pozdějšího nájemníka se zprostředkovatelem nájmu, který za to si dal poskytnouti nepřiměřenou odměnu, jak nejvyšší soud vyslovil ve svém posudku ze dne 13. prosince 1928 čís. pres. 1273/28 uveřejněném v Právniku z roku 1929 na str. 489. Tento názor nejvyššího soudu jest zastáván v četných rozhodnutích, z nichž stačí odkázati k zevrubným důvodům rozhodnutí čís. 4943 sb. n. s. Není třeba obíratí se otázkou, od kdy by běžela promlčecí lhůta, kdyby v době poskytnutí nepřiměřené odměny zprostředkovateli nájemní smlouva mezi pronajímatelem a dřívějším nájemníkem byla již zrušena, a zda by se začínala teprve placením odměny (srov. k tomu na př. rozh. čís. 8352 sb. n. s.), neboť žalobce vyplatil odměnu 16.000 Kč za zprostředkování nájmu ještě před nastěhováním se do bytu, což učinil ihned po vystěhování se dřívějšího nájemníka Bernarda C., takže poskytnutí nepřiměřené odměny za zprostředkování nájmu spadá do stejné doby, jako zrušení nájemní smlouvy dřívějšího nájemníka. Vyhovuje proto spíše úmyslu a účelu zákona, počítá-li se 6měsíční promlčecí lhůta od zrušení nájemní smlouvy předchozího nájemníka, neboť žalobce nastěhovav se do bytu ihned po jeho vyklizení asi v prosinci 1923 mohl bez obavy o získaný již byt uplatniti v 6měsíční lhůtě proti zprostředkovateli nárok na vrácení nepřiměřené odměny.

Čís. 14490.

Jde o věc prázdninovou, domáhá-li se syn na matce odměny za činnost, kterou vyvíjel v jejím podniku za předpokladu, že podnik ten mu bude jednou odevzdán.

(Rozh. ze dne 27. června 1935, Rv II 815/33.)

Žalobce uplatňuje, že byl v řeznické živnosti žalované strany (své matky) činný jako obchodvedoucí. Po celou dobu nebyla mu prý žalo-

vanou vyplácena mzda. Služby vykonával prý proto, že žalovaná opětovně mu slibovala, že řeznictví mu jednou odevzdá bez úplaty. Ježto žalovaná odepřela žalobci podnik odevzdati, domáhá se žalobce na žalované »hodnoty služeb jím za žalovanou vykonaných« v celkové výši 93.700 Kč. Prv ý s o u d neuznal, o d v o l a c í s o u d uznal žalobní nárok důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání.

D ů v o d y :

Pro posouzení povahy sporu je rozhodný žalobní přednes (skutkový přednes), a z tohoto přednesu plyne v souzené věci, že jde o spor tkvící v námezdním poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Nejvyšší soud dovodil v četných rozhodnutích (sb. n. s. 9173, 9246 a j.) zásadu, že, konalo-li dospělé dítě rodičům po několik let práce jen v naději, že mu bude odevzdáno jejich hospodářství, uskutečnila se mezi nimi mlčky služební smlouva pro případ, že mu hospodářství nebude odevzdáno. Žalobce odvozuje tedy vlastně zažalovaný nárok z námezdního poměru mezi spornými stranami. Bez takového poměru nemohlo by dojít a nebylo by došlo k tomuto sporu. Takovým sporům přiznává však zákon právě pro jejich povahu, že jde o poměr mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, z důvodů sociálně-politických výhodu urychleného řízení a prohlašuje v § 224 čís. 7 c. ř. s. v doslovu čl. II. zák. čís. 23/28 sb. z. a n., že jsou všechny spory ze služebních, námezdních a učebních smluv mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jakéhokoliv druhu — věcmi prázdninovými, v nichž podle druhého odstavce § 225 c. ř. s. v doslovu čl. II. čís. 3 zák. čís. 23/28 sb. z. a n. nemají soudní prázdniny vliv na počátek a uplynutí lhůt. Nesejde tedy ani na tom, že žalobce v žalobní žádosti uvádí, že opírá žalobní žádost o ustanovení § 1041, případně § 1435 obč. zák. Napadený rozsudek byl doručen právnímu zástupci dovolatelky dne 8. července 1933, dovolání však bylo podáno teprve dne 7. září 1933, tedy dávno po uplynutí dovolací lhůty stanovené v § 505 (2) c. ř. s. Opožděné dovolání bylo proto odmítnouti podle prvního odstavce § 507 c. ř. s.

Čís. 14491.

Nestanoví-li zákon nic jiného, mohou strany, i když jsou členy organizační sjezdnavších kolektivní smlouvu, uzavřítí individuální služební smlouvu odchylnou od smlouvy kolektivní bez rozdílu, zda byla odchylka učiněna ve prospěch zaměstnance nebo zaměstnavatele. Nevadí, že v kolektivní smlouvě bylo ujednáno vyloučení zvláštních smluv mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.

(Rozh. ze dne 27. června 1935, Rv IV 312/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2165.)